

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Українська музична культура ХХ ст.

Освітній ступінь

Магістр

Спеціальність

034 Культурологія

Освітньо-наукова програма

Музична культурологія

Статус

Обов'язкова

Семестровий контроль

екзамен

Курс	1
Семестр	2

ECTS	4
Годин	120
Лекції	20
Семінари	20
Самостійна робота	80

Інформація про викладача

ПІБ	Вишинський Віталій Володимирович, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=c5rYMt0AAAAAJ&hl=uk&authuser=1
e-mail	nmauvysh@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є складовою фахової та наукової підготовки студентів магістрів спеціальності 034 «Культурологія», спеціалізації «Музична культурологія». Предметом вивчення навчальної дисципліни є явища, події, творчі постаті музичної культури України, які розгорнулися протягом ХХ століття та заклали підвалини розвитку вітчизняної музичної культури у ХХІ столітті. Навчальна дисципліна невідривно зв'язана з іншими предметами фундаментального (музикознавчого) циклу.

Метою навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння студентами відомостей про особливості розгортання української музичної культури ХХ століття у тісному взаємозв'язку із соціокультурним контекстом епохи та діалозі із західноєвропейськими музичними пошуками.

Завданнями вивчення дисципліни є: огляд основних етапів розвитку вітчизняної музичної культури ХХ століття; ознайомлення з соціальним, політичним, освітнім контекстом явищ музичної культури доби; простеження за характером діалогу української музичної культури і

західноєвропейської; ознайомлення з творчими постатями української музики ХХ століття та їхніми знаковими творами.

У процесі проходження матеріалу навчальної дисципліни студенти досягають таких **програмних результатів**:

ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтеграції для розв'язання суспільно-значимих проблем.

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.

ПРН 4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів.

ПРН 6. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів дослідження та проектів.

ПРН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

ПРН 8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.

ПРН 12. Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.

ПРН 13. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

Розвивають наступні **компетентності**:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
7. Здатність до пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
2. Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.
3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права та свободи людини
4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
9. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

На семінарських заняттях рекомендовані такі форми роботи: слухання музичних творів з подальшою дискусією, аналізом твору або окремих засобів виразності, віднаходження прийомів втілення естетичних прагнень епохи, дослідження характеру взаємозв'язку особливостей музичного втілення й культурних засад епохи. У процесі вивчення дисципліни велика увага приділяється контролю знань. Контроль передбачає як перевірку знання теоретичного матеріалу, так і засвоєння музичних творів.

Необхідне технічне забезпечення: фортепіано, комп'ютер, Інтернет, аудіопрогравач. Методичним забезпеченням курсу є: робоча програма, підручники, посібники, монографії матеріали інтернет-ресурсів, відео, аудіо записи музичних творів.

Для більш ефективного засвоєння теоретичного та музичного матеріалу, для поліпшення комунікації між викладачем та студентом (у тому числі онлайн-комунікації), створення кращих умов для підготовки студентом семінарських завдань застосовувалися окремі засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), зокрема створення на базі системи MOODLE тем лекційних та завдань семінарських занять, електронна пошта, ресурси Googlemeet та ZOOM.

Перелік тем

Тема 1. Музика у ХХ столітті в Україні та Європі: періодизація, напрями, соціокультурний контекст.

Тема 2. . Симфонічна музика повоєнної доби: Б. Лятошинський.

Семінар. Музична культура 60-х років: культура «шістдесятників»

Тема 3. Пізній період творчості Б. Лятошинського в контексті музичної культури 60-х років.

Семінар. Різновекторність музично-культурної діяльності М. Скорика

Тема 4. «Київський авангард»: діалог української і західноєвропейської музичної культури

Тема 5. Творча постать Є. Станковича в українській музичній культурі 70-80-х років.

Семінар. Симфонічні шукання Є. Станковича

Тема 6. Камерні жанри в українській музиці у 70-80-ті роки: Г. Ляшенко, Ю. Іщенко, В. Сільвестров.

Семінар. Харківська композиторська школа

Семінар. Твори для хору в українській музиці 70-80 років: І. Карабиць, В. Сільвестров.

Тема 7. Стильові пошуки В. Сільвестрова у 70-80-ті роки.

Семінар. Музично-театральна творчість 70-80 р.: В. Губаренко, Є. Станкович

Семінар. Українська музична культура останніх десятиліть ХХ століття

Тема 8. Нові імена в українській музичній культурі початку ХХІ століття

Семінар. Український фестивальний рух кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, дискусія, есеї, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Відвідування лекцій	10
3.	Підсумкова контрольна робота (есеї)	20
4.	Екзамен	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90-100–А–відмінно: студент вичерпно і розгорнуто відповідає на контрольні та залікові питання з урахуванням аналізу сучасних фахових літературних джерел та досвіду провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Володіє глибокими і міцними знаннями, здатний самостійно мислити, може визначати тенденції та протиріччя культурних процесів, робить аргументовані висновки, вирішує творчі завдання, професійно володіє понятійно-категоріальною базою в усній та письмовій формі.

82-89-В-добре: студент ґрунтовно відповідає на контрольні та залікові питання з

урахуванням аналізу сучасних фахових літературних джерел, посиленням на досвід провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, володіє фактами історичного та культурного процесів, здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між ними, уміє наводити приклади на підтвердження власних думок, добре володіє понятійно-категоріальною базою в усній та письмовій формі.

74-81-С-добре: студент надає достатньо повну відповідь на контрольні та залікові питання з урахуванням аналізу фахових літературних джерел, посиленням на досвід провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал, достатньо володіє фактами історичного та культурного процесів, але не завжди здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між ними, проте уміє наводити власні приклади на підтвердження висловлених думок, володіє понятійно-категоріальною базою в усній та письмовій формі.

64-73-D- задовільно: студент відповідає на контрольні та залікові питання без посилань на літературні джерела і наукові доробки провідних науковців, припускається окремих неточностей та виправляє їх за допомогою викладача. Демонструє посередній рівень розуміння навчального матеріалу, обмежено наводить приклади та аналізує матеріал. На задовільному рівні демонструє навички роботи із науковим текстом.

60-63-E-задовільно: студент відповідає на контрольні та залікові питання в мінімально допустимому обсязі, припускається значних неточностей, які виправляє лише за допомогою викладача. Складно розуміє основний навчальний матеріал, не може наводити приклади. На низькому задовільному рівні демонструє навички роботи із науковим текстом.

35-59-FX-незадовільно (з можливістю повторного складання): студент відповідає на контрольні та залікові питання не вірно або в недостатньому обсязі, допускає грубі помилки, неспроможний їх виправити за допомогою викладача. Розуміє основний навчальний матеріал сегментовано, мінімально здатний відтворювати пропоновані наукові концепції, слабо орієнтується в головних етапах історичного та культурного процесів.

0-34-F- незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): студент не відповідає на контрольні та залікові питання, демонструючи фахову неспроможність. Не розуміє основного навчального матеріалу, не здатний відтворювати пропоновані наукові концепції, не знається на головних етапах історичного та культурного процесів.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, майстер-класів, творчих зустрічей, гостьових лекційтощо.

Джерела.

1. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ. Зустрічі з Валентином Сильвестровим / упор. А. Вайсбанд, К. Сігов. Київ : Дух і літера, 2013. 424 с
2. Герасимова-Персидська Н. Нове в музичному хронотопі кінця тисячоліття / Н. Герасимова-Персидська // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. – Київ, 1998. – Вип. 28. – С. 32–39.
3. Герасимова-Персидська Н. ХХІ століття і musica mundana /Н. Герасимова-Персидська // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: Науковий журнал. – 2008. – № 1 (1). – С. 90–97

4. Грицак Я. Лекції курсу "Вибрані питання європейської історії" / Ярослав Грицак. - 2016.
5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. — Київ. : Yakaboo Publishing, 2019. — 656 с
6. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. — Київ, Портал : 2022. — 416 с.
7. Драч І. Композитор Віталій Губаренко : формула індивідуальності / І. Драч. — Суми, 2002. — 227 с.
8. Загайкевич А. Українська електронна музика : практика дослідження / А. Загайкевич // Музика в інформаційному суспільстві : зб. наук. статей. — Вип. 76. К. : Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського, 2008. С. 39–62
9. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. — К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. — 736 с.
10. Лунина А. К. Композитор в зеркале современности (в 2-х томах) / А. Лунина. — К : ДУХ І ЛІТЕРА, 2015. — Т. 1. — 504 с.; Т. 2. — 472 с.
11. Скорик Мирослав [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.composersukraine.org/index.php?id=2414>.
12. Станкович Євген — офіційний сайт [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.stankovych.org.ua/ua/works/operas>.
13. Сучасні композитори України : довідник сучасних композиторів України. / керівник проекту К. Цепколенко; ред.-упоряд. О. Перепелиця та Ю. Семенов. — Одеса : Асоціація «Нова Музика», 2002. — Вип. 1. — 112 с.
14. Сюта Б. Українська музика молодій генерації композиторів [Електронний ресурс] / Б. Сюта. — Режим доступу : <http://www.musica-ukrainica.odessa.ua/main.html>
15. Швед М. Б. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики / М.Б. Швед. — Львів : СПОЛОМ, 2010. — 440 с.